

traden voorts twee NSB'ers toe: de bankier mr. H. C. van Maasdijk en de houthandelaar F. B. J. Gips, en twee niet-NSB'ers: de bankier jhr. J. A. G. Sandberg en J. M. Honig, directeur van Heinekens Brouwerij te Amsterdam – Fischböck meende dat ook deze NSB'er was maar Honig had zijn lidmaatschap al enkele jaren tevoren opgezegd.

Wij kunnen ons indenken dat Fischböck over het contact met Woltersom in veel opzichten tevreden was. Zeker, Woltersom was geen nationaal-socialist maar hij was van Duitslands blijvende suprematie overtuigd, hij was capabel, hij was een gezaghebbende en invloedrijke figuur in de wereld der Nederlandse ondernemers ('sterke man' in de directie van de Rotterdamse Bankvereniging, president-commissaris of commissaris van een twintigtal grote ondernemingen) – en hij was autoritair.

*

In de zomer van '40 was mr. Henri Louis Woltersom acht-en-veertig jaar oud. Zijn familie had sinds het einde van de achttiende eeuw in Coevorden een zekere rol gespeeld, zelf was hij in Groningen geboren. Hij studeerde in Utrecht, was een paar jaar advocaat in Maastricht, werd in '25, drie-entertig jaar oud, hoofddirecteur van de Nationale Bankvereniging en vier jaar later, toen deze instelling met de Rotterdamse Bankvereniging fuseerde, directeur van deze 'Robaver'. Met harde hand regerend wist hij daar een financiële debâcle te voorkomen: hij drukte de kosten (vele ontslagen vloeiden daaruit voort) en beëindigde onverbiddelijk de kredietverlening in alle gevallen waarin hij in de commerciële perspectieven van de betrokken persoon of onderneming niet voldoende vertrouwen had. Hij was, aldus later mr. H. van Riel, 'een vent uit één stuk met een scherp en veelal juist oordeel over zijn medemens, (maar) ik heb in de letterlijke zin nooit iemand gesproken die hem mocht, wèl velen die groot ontzag, zelfs in de goede zin, voor hem hadden.'¹ Anderen koesterden dat ontzag voor Woltersom in een minder goede zin: zij waren bang voor de man wiens woord wet was binnen een van de grootste bankinstellingen in den lande. Vrienden had Woltersom nauwelijks. Afgezien van zijn familieleden (hij was getrouwd met een zuster van mr. dr. L. G. Kortenhorst, lid van de Tweede Kamer voor de Rooms-Katholieke Staatspartij) behoorden Steenberghe en Hirschfeld tot de zeer weinigen jegens wie hij zich soms kon laten gaan. Hij was eerzuchtig of, beter misschien: begerig naar macht – macht over het bedrijfs-

¹ Brief, 17 jan. 1973, van H. van Riel.